

ПОЗИТИВНАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА В ПРОГРАМАТА ЗА ТРЕНИРАНЕ НА УСПЕШНИ УЧИТЕЛИ НА Д-Р ТОМАС ГОРДЪН

Дарина Желкова Георгиева¹, Мария Стоянова Дишкова²

¹Гордън Груп България 2017 ЕООД

²Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас

THE POSITIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT IN DR. THOMAS GORDON'S TEACHER EFFECTIVENESS TRAINING PROGRAM

Darina Zhelkova Georgieva¹, Maria Stoyanova Dishkova²

¹Gordon Group Bulgaria 2017 Ltd

²University „Prof. d-r Asen Zlatarov“, Burgas

Abstract: Dr. Thomas Gordon's Teacher Effectiveness Training Program has its own traditions, but at the same time offers alternative methods of communication between teacher and student that helps to establish a positive educational environment. There are too many socio-pedagogical problems that teachers encounter on a daily basis in their practice and most of them are related to problems in communicating with children, inability to overcome conflicts on both sides, deficits in family education. The workshop offers Dr. Thomas Gordon's method for dealing with unacceptable behavior of students (learners) helps creating a productive learning environment in which lasting results are achieved. Through practical exercises and entering into different roles, set in the teaching methodology, teachers are able to respond properly to conflict situations, reduce barriers to communication, acquire alternative skills to quickly reduce stress and effectively solve problems in their pedagogical practice. The article will also analyze the results of a survey.

Keywords: unacceptable behavior, successful teachers, positive learning environment, emotional and social development.

Програмата за трениране на успешни учители на д-р Томас Гордън има своите сериозни традиции, но паралелно с това предлага алтернативни методи за общуване между учител и ученик, които спомагат за установяването на позитивна образователна среда. Твърде много са социално-педагогическите проблеми, които учителите ежедневно срещат в своята практика и голяма част от тях са свързани с проблеми в общуването с децата, невъзможност за преодоляване на конфликти и от двете страни, дефицити в семейното възпитание. В практическият семинар се предлага метода на д-р Томас Гордън за справяне с неприемливото поведение на учениците (обучаемите) и създаване на продуктивна учебна среда, в която се постигат трайни резултати. Чрез практическите упражнения и влизането в различни роли, заложи в методиката на обучението, учителите съумяват правилно да отреагират на конфликтни ситуации, да намалят бариерите при комуникацията, придобиват повече умения бързо да намалят напрежението и да разрешават ефективно проблемите в педагогическата си практика.

Трениране на Успешни Учители (ТУУ) е международен образователен курс, който се преподава в над 45 страни по света. Създаден е през 1965г. от д-р Томас Гордън, световно признат пионер в областта на позитивната психология и разрешаването на конфликти в общуването между родители и техните деца, учители и учениците им. Програмата ТУУ се преподава само от инструктори, обучени и отличени със сертификат от организацията на д-р Томас Гордън – Gordon Training International. Те изповядват и промотират успешно идеите на д-р Томас Гордън. Съдържанието и методиката на програмата изисква последователност в обучението по Модул 1 и Модул 2.

В практическия семинар участниците научават: идентифициране на препятствията в процеса на преподаване/възприемане; поведенчески прозорец – концептуалната рамка на програмата; концепцията за собственост на проблема; как да чуем чуждата гледна точка и да подобрим взаимоотношенията си на всички нива (учител-ученик, учител -родител, директор-учител-родител); умението „активно слушане“; неуспешни начини на конфронтация и техните алтернативни модели; умението „Аз-послание“; умението „превключване на скоростите“; конфликтът е естествена и неизбежна част от човешките взаимоотношения; проблемът не е в конфликтите, а в начина на тяхното разрешаване; как да се разпознават конфли-

ките в училище; как да чуем чуждата гледна точка и да подобрим взаимоотношенията си на всички равнища; кои са алтернативите на наградите и наказанията; как да изразим своите нужди и проблеми открито и честно, без обвинения и критика; доказан 6-стъпков метод за разрешаване на конфликти, така че нуждите, а не конкуриращите се избори да бъдат изяснени и да се намерят нови, по-креативни решения с участието и на двете страни; умения за разрешаване на сблъсък на ценности; посредничество при конфликт между ученици; умения за ръководене и гладко протичане на родителските срещи. ТУУ е иновативна програма в обучаването на педагогически кадри в междуличностни комуникационни умения и първата по рода си, която развива специфична методология за решаване на конфликти с децата, така че никой да не губи (и двете страни печелят). Програмата Трениране на успешни учители е в България от 2013 година и има подкрепата на Министерството на образованието и науката. Вече са обучени успешно голям брой учители в цялата страна.

Основна цел на научната статия е да се проучи ефективността и приложимостта на тази програма в българската образователна действителност чрез кратък литературен обзор по темата и анализ на резултатите, получени от проведено авторско изследване. До този момент акцентът беше върху успешния и иновативен характер на ТУУ, но за да се докаже това е необходимо да се обърне внимание на педагогическата теория и практика, които търсят връзката между подобряване на общуването между учител и ученик и създаването на позитивна атмосфера в класната стая.

Една от причините д-р Томас Гордън да се замисли за подобряване на общуването учител-ученик се дължи на неговото подчертано недоумение, че най-значимите педагогически субекти за детето (родители и учители) продължават да използват насилствени методи за възпитанието му, които не само не дават резултат, но и определено възпрепятстват комуникацията [1]. Определянето на детското поведение като добро или лошо реално означава, че педагогът поставя етикет на детето. Това води до влошаване на взаимодействието между дете и учител. То става неефективно, защото се очаква, че някой от възпитателните субекти ще поеме личен ангажимент за промяна на детското поведение. Родителят предполага, че учителят ще предприеме определени действия, а учителят е със същите очаквания към родителя [2]. Винаги при работа с деца трябва да се отчита фактът, че детето, независимо от неговата възраст, има своите нужди. Точно задоволяването на тези нужди го карат да демонстрира конкретно поведение, да се държи по определен начин. Не бива да се твърди, че децата са лоши. Техните постъпки могат да бъдат неприемливи, защото емоционалната незрялост и липсата на социален опит им пречат да изразят себе си по възможно най-адекватния начин. Държат се така, защото имат някаква незадоволена потребност, която може да е дори несъзнателна. Често се оказва много по-ефективно да се промени средата около детето, отколкото самото дете; да се моделира според неговите нужди; да се адаптира към потребностите му. Въвеждането на строга дисциплина, разбира се, може да принуди детето да се държи по определен начин и да спазва изискванията на възрастните, но дисциплината само по себе си не възпитава. Когато е налице конфликт между две страни и той се реши по взаимно удовлетворяващ начин, добрите взаимоотношения се утвърждават¹. Това не означава липса на противоречия. Ел. Събева разглежда конфликтите като конструктивни явления, но само ако всички участници спазват няколко условия за тяхното преодоляване: без силни емоции, спокойни разговори, всяка от страните излага своето становище, не се допускат обиди и критика, приемлив тон на изказа, предлагане на подходящи алтернативи и от двете страни за излизане от ситуацията, готовност за компромиси по собствена воля, договаряне на евентуални последствия при неспазване на споразумението [3]. Програмата на д-р Томас Гордън също не изключва конфликтите като възможни събития в класната стая. Авторът акцентира не само върху възможността за конструктивно преодоляване на противоречията, но и върху ненужното поемане на отговорност за проблемите на другия, което от своя страна води не само до конфликти с другите, но и до вътрешни противоречия и тревоги. Д-р Томас Гордън смята, че е много важно личността да не прави компромис със себе си, нито да злоупотребява с властта и авторитета си. Затова прокарва идеята за т. нар. беззегубен метод за решаване на конфликти, който помага и на двете страни да останат задоволени от крайния резултат, без чувство за надмощие или оцеляване [1].

Ел. Събева разглежда и проблема за предучилищното образование с обич към детето, където организацията на образователната среда е от изключително голямо значение, за да се постигнат позитивни взаимоотношения между детето и учителят. Става дума за среда, която притежава някои от следните характеристики: динамичност – може да се реализира чрез обогатяване и/или разширяване на средата, например внасяне на допълнителни дидактични средства, разместване на мебелите, присъствие на родители и други лица, или чрез разчистване на обстановката; промяната в средата стимулира правото на избор,

подпомага емоционалния комфорт, събужда креативността, улеснява постигането на педагогическите цели и задачи; комуникативност – насърчаването на общуването на детето с всички около него благоприятства социалната му адаптация, желанието за сътрудничество, хуманността във взаимоотношенията; емоционалност – скъсява дистанцията между педагога и детето, помага на детето да удовлетвори своите потребности, да се почувства значимо, сигурно и неизменна част от групата; игров характер – задължителна част от образователното пространство на детето; холистичност – става дума за цялостен поглед към организацията на образователната среда, за да се гарантира „комплексност на педагогическото взаимодействие, а не възпитание на парче“; холистичният принцип определено подчертава уникалността на детето и разграничава възпитанието от стандартното му моделиране². Разбира се, много важен момент е постоянното партниране и обмен на информация между родители и учители не само за напредъка на детето, но и за трудностите, които среща то по пътя си на усвояване на умения и цялостно развитие [2].

Позитивната комуникация е отлична възможност за преодоляване на противоречия без насилствени компромиси и негативни чувства. Така решеният конфликт е конструктивен и спомага индивидуалното израстване в различни аспекти (емоционален, социален, комуникативен, личен, психологически). Деца-та от всички възрасти са много чувствителни към несправедливостта и фалшивите взаимоотношения [4]. Установяването на подобни взаимоотношения води до „деперсонализация“ – понятие, което дефинира индивида като предопределен, ограничен и затворен, с недостатъчно лична свобода и лимитирани възможности за поемане на отговорност към себе си и към другите. Деперсонализацията води до отнемане на усещането за личност, индивидуалност, затова противостои на стремежите и нагласите за прогресивна социална среда [5, с. 53]. Няма как да се създаде позитивна образователна среда с участието на деперсонализирани индивиди, които са изпълнение с недоверие към околните и постоянно безпокойство.

В свои изследвания Маркус Талвио търси връзката между моделът на д-р Томас Гордън от една страна и социалното и емоционалното учене на учителя от друга. Чрез използването на техните социални умения за взаимодействие с околните, учителите творят – те създават среда на подкрепа и автономност в класната стая, която осигурява позитивен климат³. Социалното и емоционалното учене спомага:

- учениците да участват активно и в екип в процеса на своето учене;
- учителите си сътрудничат със своите колеги в създаване на качествено съдържание и методи на обучение в училище;
- за насърчаване на автономността, участието и поемането на отговорност от страна на учениците;
- учителите избягват авторитарните методи и използването на власт в класната стая;
- създаването на благоприятен психологически климат в класната стая;
- поддържането на добри взаимоотношения с родителите на учениците⁴ [6, 7].

Може да се каже, че теорията на Маркус Талвио е повлияна от идеите на д-р Томас Гордън, който говори за учителя като способен да надмине себе си в своите ежедневни педагогически усилия. Това е педагогът, който прекрасно контролира чувствата си и притежава емоционална зрялост, която му помага да разпознава емоциите на своите ученици и да ги уважава, както и да открива техните потребности и да използва най-добрите методи за задоволяването им. В резултат на това, в класната стая няма да има агресивни прояви и негативни емоции, резултат от чувство за неудовлетвореност, за неразбиране, за отчуждаване от другите. Социалното учене на педагога води до допълнителни умения и сензитивност за децата, всяко от които носи социалните черти на своите родители и те предопределят поведението му. Емоционалният и социалният опит на учителя спомага неговия успех в ежедневната комуникация с учениците, с техните родители, с другите учители, с ръководството.

Тук трябва да се подчертае, че според д-р Томас Гордън добрите взаимоотношения между учител и ученик означават:

- откритост или прозрачност, която позволява на всяка от двете страни да поеме риска за прякост и откровеност с другия;
- загриженост, която е показател, че всеки цени другия;
- взаимозависимост, която е различна от зависимостта, между двете страни;
- отделност, която позволява всеки един от двамата да развива своята уникалност, креативност, способност, за да открие индивидуалността си;
- взаимно удовлетворяване на потребностите, което не бива да означава, че е за сметка на една от двете страни [8].

Много често понятието „успешен учител“ се свързва с авторитетния учител, който успява да създаде подходяща среда за оптимално развитие на своите ученици. Т. Гордън разглежда няколко вида автори-

тет. Учителският авторитет, базиран на умения, е свързан с научната област, в която се развива индивида, например: „той е експерт в областта на хуманитарните науки“. Авторитетът, базиран на заеманата длъжност или позиция, определя функциите, задълженията и отговорностите на специалиста. Съществува авторитет, базиран на неформалните контакти, което означава, че силната страна на педагога са неговите комуникативни умения. Той успява да спечели уважение от околните, защото намира път до всеки. Авторитетът, базиран на властта, е свързан с упражняването на контрол и с изискването за безусловно подчинение. Той няма нищо общо с „благосклонния авторитет“, основан на доброжелателността към учениците [1]. Оказва се, че проблемът за авторитетът и властта в класната стая е изключително актуален. От една страна, образователните институции загубиха част от авторитета си пред обществото. От друга страна, демонстрацията на власт вече не е най-адекватният начин за възстановяване на авторитет. Напротив, по този начин учениците биват отблъснати, вместо привлечени от идеята за образование.

Всички тези мисли провокираха изследване, чиито мащаби бяха планирани да са по-големи, но по разбираеми причини то беше ограничено. В изследването за включени 70 учители от цялата страна, от двата пола (64 жени – 91,42% и 6 мъже – 8,57%), които работят с деца от всички възрасти (предучилищно образование, начално училищно образование, прогимназиален и гимназиален етап). Повечето от тях имат дългогодишен педагогически стаж. Към момента на проучването, някои от респондентите се запознават с програмата за първи път, а други вече са се срещали с нея и преминават втори етап на обучение (Модул 2). Анкетната карта е авторска и се състои от 20 въпроси (анкетата е приложена), които целят да проучат мнението на учителите в няколко направления: демографска част; често срещани проблеми във взаимодействието с децата и с техните родители; използвани стилове на въздействие в класната стая; приложимост на модела на д-р Томас Гордън в българската образователна действителност; очаквания към програмата; степен на усвояване на различните умения; променя ли се общуването с учениците, родителите, колегите след тренинга по Програмата Трениране на успешни учители; как може да се опише тази програма с няколко думи; какви са основните характеристики на „успешния учител“.

В тази статия ще бъдат коментирани само някои от получените резултати, които са пряко свързани с разглежданата тема. Учителите започват обучението с различни очаквания и настроения (Фиг. 1): 42,86% (30 души) споделят, че са били любопитни; 25,71% (18 души) са проявили скептицизъм и недоверие. Сред останалите има респонденти, които посочват положителни нагласи като интерес, оптимизъм, вълнение, незнание, позитивизъм, желание, ентузиазъм, увереност, надежда. Има анкетирани учители, които споделят, че са започнали обучението с умора, несигурност, обърканост, разсеяност, както и с убеждение, че методите ще бъдат неприложими в реална образователна среда. Независимо от очакванията, всички изследвани лица подчертават, че са приключили тренинга щастливи, уверени, с нови знания и умения за позитивно общуване, удовлетворени, обогатени, дори приятно изненадани.

Фигура 1. Очаквани в началото на обучението.

Важно е да се подчертае, че 78,57% (55 души) от анкетираните учители са абсолютно категорични, че след преминаване на Програмата за Трениране на успешни учители на д-р Томас Гордън, техните взаимоотношения с учениците им се променят чувствително в позитивна посока, което подчертава практическа ѝ значимост:

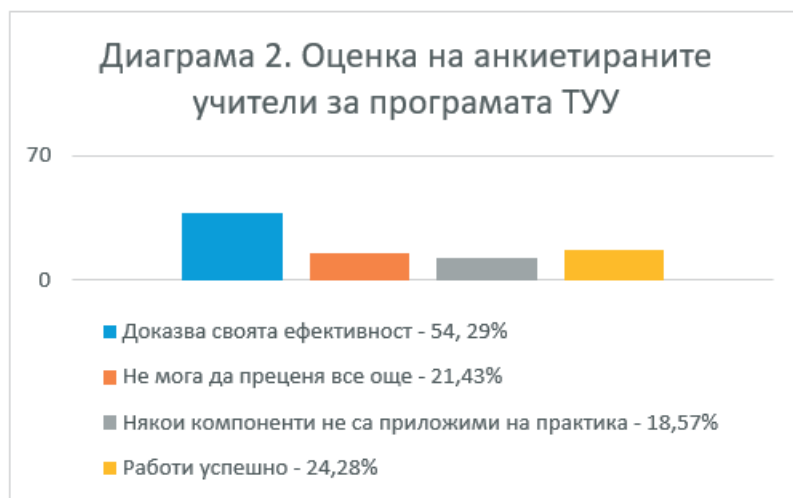
- подобрява се общуването;
- задълбочават се доверените връзки;

- учителят се приема като партньор, съмишленик, приятел;
- комуникацията е по-открита, по-искрена;
- хуманизира се атмосферата в класната стая;
- няма напрежение;
- спокойна обстановка;
- спазват се училищните правила;
- утвърждават се взаимоотношения на позитивизъм и взаимна подкрепа;
- агресията става излишна, неприложима;
- по-лесно преодоляване на противоречията;
- проблемите се обсъждат, анализират се, оглеждат се всички страни на конфликта, проучват се причините, изслушват се участниците, търсят се взаимно изгодни решения;
- увеличава се близостта;
- някои учители допълват, че са останали изненадани, когато са осъзнали, че мнението на учениците е много важно и ценно в педагогическото взаимодействие.

Респондентите, които остават по-пасивни в отговора на този въпрос или все още нямат реална преценка, всъщност за пръв път се запознават с модела на д-р Томас Гордън, но проявяват оптимизъм и сигурност, че уменията ще проработят в тяхната лична практика. Те споделят, че със сигурност ще използват, изпробват всичко научено и съжаляват за късната им среща с тази универсална програма. А вече виделите положителните резултати от прилагането на научените умения са уверени, че те ще съпътстват и бъдещата им практика.

Попитани каква е оценката им за програмата на д-р Томас Гордън, учителите отговарят (Фиг. 2):

- Доказва своята ефективност – 54,29% (38 души).
- Не мога да преценя все още – 21,43% (15 души).
- Някои компоненти звучат добре на теория, но не са приложими на практика – 18,57 (13 души).
- Работи успешно – 24,28 (17 души).
- Нито един от анкетираните учители не смята, че програмата има нужда от нововъведения, подобряване, актуализиране, усъвършенстване, иновиране, което още веднъж доказва нейната универсалност.

Фигура 2. Оценка на програмата от учителите.

Когато говорим за позитивна образователна среда, няма как да не се обърне внимание на определенията, с които респондентите дефинират Програмата за Трениране на успешни родители на д-р Томас Гордън: толерантност, спокойствие, доброжелателност, човеколюбие, свобода, практическо приложение в системата, многокомпонентност, възискателност, точност, иновативност, ползотворност, креативност, понятност, интерес, забавление, полезност, зачитане на ценностите, просоциално поведение, грижа, желание, спокойствие, приятен разговор между двама; различност, живот, практичност, тактичност, активност, удобство, педагогическа хитрост, дипломатичност, ефективност, развитие, уважение, мотивация, насърчаване, успех, подобряване, обучение, възпитание, общуване, комуникация, откриване, търпение, обективност, новост, разбиране, емпатия, намаляване на стреса, диалог, новост. Може да се каже, че всички

изброени са характеристики на позитивната атмосфера в класната стая и бележат общуването без агресия, както и конструктивното преодоляване на различни видове противоречия.

И на финала, но не на последно място, следват няколко твърдения, които представят разбирането на анкетираните лица за „успешен учител“, който:

- Отива и се прибира от работа с усмивка. Той обича професията си и всеки ден се чувства удовлетворен от добре свършената работа
- Умее да привлича вниманието на учениците, да овладява дисциплината, да се отнася с разбиране към децата, да преподава учебния материал на достъпен, разбираем език, учениците да се чувстват спокойни в негово присъствие.
- Поражда у учениците желание и мотивация за учене, за да се развият и да си осигурят по-добро бъдеще.
- Спокоен, амбициозен, интелигентен, самоактуализиращ се.
- Учениците му постигат отлични академични резултати, но в същото време притежават „меки умения“ и могат да общуват ефективно.
- Не е нужно само много да знае, а да умее да предаде знанията си на своите ученици.
- Успява да стимулира учениците да уважават своя учебен труд, себе си и постиженията си.
- Преподава учебния материал така, че децата го възприемат лесно и се постигат трайни знания.
- Проявява търпение, разбиране и отзивчивост към учениците.
- Прегръща цялата група едновременно, а щом протегне ръце, никое дете не желае да остане отстраняно. Учителят е заедно с децата в лесни и трудни моменти.
- Не моделира децата според собствените си разбирания и дава право на всеки да бъде себе си.
- Използва силните страни на ученика, за да компенсира неговите слабости.
- Добре комуникира не само с учениците, но и с техните родители и със своите колеги.
- Може да слуша и да чува, успява да печели уважението на своите ученици.
- Добронамерен, еродирани, начетен, отворен за нови идеи.
- Зачита и се съобразява с индивидуалните и възрастовите качества на всяко дете.
- Създава позитивна учебна среда, възпитава обич и толерантност.
- Активно търси партньорство с родителите.
- Изгражда у децата самоувереност.
- Кара учениците да се чувстват спокойни, удовлетворени, успешни. Те идват с желание на училище.
- Преди всичко човек, който учениците ще запомнят със знанията, които им е дарил.
- Създава интерес към науката и знанието.

Ясно е, че проявите на успешния учител (а) създават позитивна образователна среда; (б) възможни са само в позитивна образователна среда; (в) са достижими само, ако се практикуват уменията по Програмата за Трениране на успешни учители на д-р Томас Гордън.

Става ясно, че създаването и установяването на позитивна образователна среда изисква усилията и на двете страни. Успешният учител притежава достатъчно умения, за да помогне на себе си и на своите ученици да утвърдят ненасилствената комуникация в класната стая – общуване чрез откритост, искреност и взаимно доверие. Практиката показва, че методите на д-р Томас Гордън работят, а успешният учител е вдъхновява своите ученици.

References:

1. Gordon, Th. (1989) Discipline that works. Promoting self-discipline in children (formerly titled Teaching children discipline at home and at school). Published by the Penguin Group, ISBN 0-45226643-2.
2. Malakova, D. (2019) Efektivno vzaimodeystvie mezhdu roditeli i psiholog v detskata gradina, chrez avtorskata programa na Ben Furman „Detski umenia“. Mezhdunarodna obrazvatelna programa Trenirane na uspeshni roditeli (TUR). Sbornik dokladi ot mezhdunarodna konferentsia „Rabota s roditeli“, Logopedia, 2019, Albena, izdatelstvo LTsR, ISBN 978-954-9458-27-5, s. 78-90.
3. Sabeva, E. (2008) Semeyno vazpitanie (sashtnost i tehnologii). Universitetsko izdatelstvo „Paisiy Hilendarski“. ISBN 978-954-423-470-6.
4. Georgieva, D., Dishkova, M. (2019) Aktualizirani idei i praktiki na d-r Tomas Gordan v polza na roditelskata obshtnost. Mezhdunarodna obrazvatelna programa Trenirane na uspeshni roditeli (TUR). Sbornik dokladi ot mezhdunarodna konferentsia „Rabota s roditeli“, Logopedia, 2019, Albena, izdatelstvo LTsR, ISBN 978-954-9458-27-5, s. 91-106.

5. Sabeva, E. (2012) Bezzagubniyat metod na d-r Tomas Gordan – alternativna tehnologia za vazpitanie na deteto. Sbornik „Savremennoto obrazovanie: strategii, napravlenia, tsennosti“, Universitetsko izdatelstvo „Paisiy Hilendarski“, Plovdiv, s. 50-62, ISBN 978-954-423-827-8.
6. Talvio, M. & Lonka, K. (2013). International variation in perceiving goals of a youth development programme (Lions Quest). *The European Journal of Social & Behavioural Sciences* 6 (3), pp. 1057- 1065. DOI: 10.15405/ejsbs.82.
7. Talvio, M., Berg, M., Komulainen, E., & Lonka, K. (2016). Exploring the coherence of the goals achieved through a youth development programme. *Procedia – Social and Behavioural Sciences* 217, pp. 469–476.
8. Gordan, T. (2013) Trenirane na uspehni uchiteli. V saavtorstvo s Noel Barch. IK „Kolibri“, ISBN 978-619-150-101-4.

(Endnotes)

1. Gordon, Th. What every parent should know, p. 1-11. Gordon training international. Available at: www.gordontraining.com
2. Sabeva, E. Preduchilishtnoto obrazovanie s obich kam deteto. E-Spisanie „Obrazovanie i razvitie“, ISSN 2603-3577, Plovdiv, s. 25-38.
3. Talvio, M. (2014) How do teachers benefit from training on social interaction skills? : Developing and utilising an instrument for the evaluation of teachers social and emotional learning. Doctoral dissertation (article-based), published by Helsingin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-0188-4>; <http://hdl.handle.net/10138/136437>
4. Talvio, M., Berg, M., Litmanen, T., & Lonka, K. The benefits of teachers' workshops on their social and emotional intelligence in four countries. Accepted in *Creative Education journal*.
5. and emotional intelligence in four countries. Accepted in *Creative Education journal*.

АНКЕТА

Тази анкета се провежда с цел да се проучи до каква степен обучението по Програма за трениране на успешни учители на д-р Томас Гордън повлиява в положителна светлина работата на съвременния български учител. Важно е да се подчертае, че изследването е анонимно, а резултатите ще бъдат използвани единствено в научни дискусии и публикации. Вашето мнение е много показателно, за да се анализира практическото приложение на Гордън уменията в нашата образователна действителност.

Предварително благодаря за Вашето съдействие и отделено време!

Приятно попълване!

1. Вие сте:

мъж:

жена.

2. Вие сте на възраст ... .. години.

3. Работите като ... .. с деца от ... .. – годишна възраст.

4. Вашият педагогически стаж е с продължителност ... .. години.

5. Моля, споделете какви проблеми срещате в ежедневната си работа с децата.

6. А с техните родители?

7. Какъв педагогически стил използвате в класната стая?

По-скоро авторитарен: държите на безусловна дисциплина в класната стая и подчинение от страна на учениците.

По-скоро авторитетен: държите на авторитета си, но зачитате и авторитета на всеки ученик.

По-скоро либерален: давате много свобода на учениците, за да стимулирате тяхната креативност.

По-скоро демократичен: ученикът има равни на Вашите права, които Вие зачитате.

Друго (моля, опишете).

8. Смятате ли, че моделът Гордън е приложим в българската образователна действителност?

Да, определено.

Само някои компоненти.

Не, изобщо.

Приложим е само в по-богатите страни.

Не мога да преценя.

Друго.

9. Кои умения по програмата усвоихте най-лесно и най-бързо?

10. Какво Ви затрудни?

11. Как обучението повлия Вашата работа, общуването Ви с учениците, техните родители, колегите Ви?

12. Промени ли се отношението на учениците Ви към Вас? Как?

13. Усещате ли промяна в личните Ви взаимоотношения с близки, членове на семейството, колеги? Каква?

14. Бихте ли препоръчали обучение по Програмата на д-р Томас Гордън за Трениране на успешни учители/родители на Ваши колеги? Защо?

15. Бихте ли препоръчали обучение по Програмата на д-р Томас Гордън за Трениране на успешни учители/родители родителите на Вашите ученици? Защо?

16. Смятате ли, че нещо може и/или трябва да се добави в програмата

17. С какво настроение започнахте обучението? Бяхте ли скептични, объркани, любопитни, недоверчиви? Моля, споделете.

18. А как се отнасяте към модела Гордън днес?

Той доказва своята ефективност. Не мога да преценя все още.

Някои компоненти звучат добре на теория, но не са приложими на практика.

Трябва да се усъвършенства.

Работи успешно.

Друго.

19. Ако трябва да опишете модела Гордън с пет думи, какво бихте написали?

20. А какво е Вашето определение за успешен учител? Моля, споделете!